

Název studijního předmětu : *Kurikulární tvorba*

Typ studijního předmětu: povinně volitelný

Rozsah studijního předmětu: 2 hod./týden, kredity 2
jiný způsob vyjádření rozsahu předmětu : p+s: LS: 0+2

Formy výuky studijního předmětu: seminář

Způsob ukončování studijního předmětu: kolokvium

Stručná anotace předmětu:

Předmět poskytuje studentům informace o vzdělávacích programech na středních školách. Přípravuje studenty na vytváření školního vzdělávacího programu.

Cíl:

- Seznámit se se základními přístupy k tvorbě vzdělávacího programu;
- Charakterizovat rámcové vzdělávací programy;
- Umět se orientovat ve vzdělávacích programech;
- Vytvořit základní dovednosti pro tvorbu školního vzdělávacího programu;

Student/ka:

- Bude znát a umět objasnit základní pojmy z oblasti kurikulární tvorby;
- Dokáže vybrat a vhodně zařadit klíčové kompetence do odpovídajícího vzdělávacího obsahu;
- Bude znát základní principy tvorby rámcového vzdělávacího programu pro gymnázia;
- Bude znát legislativu pro tvorbu RVP a ŠVP (školský zákon);
- Dokáže argumentovat a obhájit kurikulární reformu v českém školství;
- Dokáže vytvořit jednotlivé části školního vzdělávacího programu;

Obsah:

Obsah vzdělání. Východiska pro koncipování obsahu vzdělávání. Transformace vědní disciplíny ve výukový předmět. Didaktické transformace. Terminologie v kurikulární tvorbě. Pojem a definice kurikula. Typy kurikula. Struktura kurikula. Modulární přístup k tvorbě kurikula. Moduly, jejich teorie a projektování. Rámcový vzdělávací program pro gymnázia. Rámcové vzdělávací programy v odborném vzdělávání. Klíčové kompetence. Tvorba školního vzdělávacího programu. Profil absolventa. Charakteristika vzdělávacího programu. Školský zákon a RVP a ŠVP.

Odborná literatura:

NEZVALOVÁ, D. Rámcový a školní vzdělávací program v počáteční přípravě učitelů přírodovědných předmětů. In: NEZVALOVÁ, D. Moduly pro profesní přípravu učitele přírodovědných předmětů a matematiky. Olomouc: Vydavatelství UP, 2008. Dostupné na: <http://esfmoduly.upol.cz>

Webové stránky: www.msmt.cz; www.vuppraha.cz; www.nuov.cz

Petty, G. Moderní vyučování. Praha: Portál 1996.

Průcha, J. Moderní pedagogika. Praha: Portál 1997.

Pasch, M. a kol. Od vzdělávacího programu k vyučovací hodině. Praha: Portál 1998.

Walterová, E. Kurikulum. Brno: MU 1994.

Kalous, Z., Obst, O. Školní didaktika. Praha: Portál, 2009.

1. Pojem kurikulum v pedagogice. Definice kurikula. Podoby kurikula. Kurikulum – otázky, zdroje, komponenty.

Odkazy:

Walterová, E. Kurikulum. Brno: MU 1994.

Průcha, J. Moderní pedagogika. Praha: Portál 1997.

Kalhous, Z., Obst, O. Školní didaktika. Praha: Portál, 2009.

Úlohy:

1. Vyhledejte v literatuře jednotlivé definice kurikula a vzájemně je porovnejte.
 2. Charakterizujte jednotlivé podoby kurikula
 3. Objasněte obsah otázek (proč, koho, co, kdy, jak, za jakých podmínek a s jakými očekávanými efekty), zdrojů a komponent v definici kurikula E. Walterové.
- 2. Vzdělání, cíle školního vzdělávání. Učivo a jeho struktura. Vědomosti, dovednosti, hodnoty. Standardy.**

Odkazy:

Kalhous, Z., Obst, O. Školní didaktika. Praha: Portál, 2009.

Úlohy:

1. Vyberte si jeden tematický celek patřící do vašeho aprobačního předmětu. Vysvětlete jaké pojmy jej tvoří. Jaké dovednosti a postoje by jeho prostřednictvím měl žák získat?
 2. Vysvětlete obsah pojmu standard. Uveďte druhy standardů včetně příkladů z vašeho aprobačního předmětu.
- 3. Koncepce kurikula. Esencialismus, encyklopedismus, pragmatismus, polytechnicismus. Kurikulární politika. Kurikulární reforma. Změny v koncepci a způsobech projektování kurikula. Rámcový vzdělávací program. Školní vzdělávací program.**

Odkazy:

Walterová, E. Kurikulum. Brno: MU 1994.

www.esfmoduly.upol.cz; www.rvp.cz

Úlohy:

1. Vysvětlete obsah pojmů esencialismus, encyklopedismus, pragmatismus, polytechnicismus.
2. Charakterizujte kurikulární politiku a kurikulární reformu v ČR.
3. Prostudujte Školský zákon a uveďte ty části, které mají význam pro RVP a pro tvorbu školního vzdělávacího programu. Vytvořte text, který bude srozumitelný a důležitý pro začínajícího učitele.

4. Integrovaná výuka přírodovědných předmětů.

Odkazy:

www.science.upol.cz;

Hejnová, E.: Integrovaná výuka přírodovědných předmětů na základních školách v českých zemích – minulost a současnost. *Scientia in educatione* 2(2), 2011, p. 77-90. Dostupné na: <http://www.scied.cz/Default.aspx?PorZobr=1&PolozkaID=132&ClanekID=347>.

Lepil, O. Přírodovědné integrované výukové projekty I. In: *Integrovaná přírodověda*. Dostupné na www.science.upol.cz

Bílek, M. Přírodovědné integrované výukové projekty II. In: *Integrovaná přírodověda*. Dostupné na www.science.upol.cz

Úlohy:

1. Vysvětlete integraci v přírodovědném vzdělávání a uveďte příklady takto zpracovaného kurikula, výhody a nevýhody tohoto přístupu.
2. Charakterizujte vybrané integrované projekty přírodovědy v anglosaských zemích.
3. Popište integrační snahy v české škole.
4. Uveďte příklady tematicky orientovaných integrovaných předmětů na základní a střední škole v SRN.

5. Rámcový vzdělávací program pro gymnázia. Část A a B. Pojetí a cíle vzdělávání.

Odkazy:

www.rvp.cz.

Školský zákon (dostupné www.msmt.cz). In: Nezvalová, D. *Moduly pro profesní přípravu učitele přírodovědných předmětů a matematiky*. Dostupné na: <http://esfmoduly.upol.cz>

Úlohy:

1. Prostudujte ve Školském zákoně paragraf 59-61 k přijímání ke vzdělávání na střední škole. Popište tyto zákony. Uveďte, jak tento zákon naplňuje Slovanské gymnázium Olomouc ve svém školním vzdělávacím programu (ŠVP). Tento ŠVP je dostupný na <http://www.sgo.cz/Dokumenty/Dokumenty-ke-stazeni/>.
2. Prostudujte ve Školském zákoně paragraf 72-82 o způsobech ukončování středního vzdělávání (Hlava II). Popište tyto zákony. Uveďte, jak tento zákon naplňuje Slovanské gymnázium Olomouc (SGO) ve svém školním vzdělávacím programu (ŠVP). Tento ŠVP je dostupný na <http://www.sgo.cz/Dokumenty/Dokumenty-ke-stazeni/>.
3. Prostudujte základní cíle vzdělávání na gymnáziu a vybraném typu střední školy a vzájemně je porovnejte.

6. Klíčové kompetence. Vzdělávací oblasti. Člověk a příroda.

Odkazy:

www.rvp.cz; <http://www.sgo.cz/Dokumenty/Dokumenty-ke-stazeni/>

Úlohy:

1. Objasněte pojem kompetence. Na základě studia RVP pro gymnázia vymezte kompetence žáka a objasněte jejich obsah. Uveďte, jak tyto kompetence jsou zpracovány v ŠVP SGO Olomouc. Tento ŠVP je dostupný na <http://www.sgo.cz/Dokumenty/Dokumenty-ke-stazeni/>.
 2. Uveďte vzdělávací oblasti v RVP pro G. Charakterizujte vzdělávací oblast Člověk a příroda. Popište, jak naplňuje tuto část ŠVP SGO. Tento ŠVP je dostupný na <http://www.sgo.cz/Dokumenty/Dokumenty-ke-stazeni/>
 3. V RVP vyhledejte vzdělávací obsah vašeho aprobačního předmětu a stručně jej popište.
 4. V ŠVP SGO vyhledejte vzdělávací obsah vašeho aprobačního předmětu a stručně jej popište. Tento ŠVP je dostupný na <http://www.sgo.cz/Dokumenty/Dokumenty-ke-stazeni/>
- 7. Průřezová témata. Charakteristika průřezových témat. Přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka.**

Odkazy:

www.rvp.cz; <http://www.sgo.cz/Dokumenty/Dokumenty-ke-stazeni/>

Úlohy:

1. V RVP prostudujte průřezové téma Enviromentální výchova a zdůvodněte jeho význam.
 2. V RVP prostudujte průřezové téma Mediální výchova a zdůvodněte jeho význam.
 3. V ŠVP SGO prostudujte průřezové téma Osobnostní a sociální výchova a Multikurní výchova a stručně je popište.
- 8. Tvorba školního vzdělávacího programu. Identifikační údaje. Charakteristika školy. Charakteristika ŠVP. Zaměření školy. Profil absolventa. Výchovné a vzdělávací strategie. Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Zabezpečení žáků mimořádně nadaných.**

Odkazy:

www.rvp.cz; <http://www.sgo.cz/Dokumenty/Dokumenty-ke-stazeni/>

Úlohy:

1. Představte si, že vytváříte ŠVP na vybrané střední škole. Jste součástí týmu, který je odpovědný za části Identifikační údaje, Charakteristika školy, Charakteristika školního vzdělávacího programu. Navrhněte tyto části ŠVP.
2. V ŠVP SGO prostudujte Charakteristiku školy, Zaměření školy, Profil absolventa a stručně je popište.
3. V ŠVP SGO prostudujte Zabezpečení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků mimořádně nadaných a stručně je popište.

9. Učební plán. Učební osnovy. Hodnocení žáků a autoevaluace školy.

Odkazy:

www.rvp.cz; <http://www.sgo.cz/Dokumenty/Dokumenty-ke-stazeni/>

Úlohy:

1. V ŠVP SGO prostudujte Učební plán a stručně jej popište.
2. V ŠVP SGO prostudujte Osnovy vašeho aprobačního předmětu a stručně je popište.
3. Navrhněte osnovy vašeho aprobačního předmětu na základě studia osnov SGO.
4. V ŠVP SGO prostudujte Hodnocení žáků a stručně je charakterizujte.
5. V ŠVP SGO prostudujte Autoevaluaci školy a uveďte zásady jejího provedení.

10. Podmínky pro vzdělávání na gymnáziu. Personální a pedagogicko-psychologické podmínky. Organizační a řídicí podmínky.

Odkazy:

www.rvp.cz; <http://www.sgo.cz/Dokumenty/Dokumenty-ke-stazeni/>

Úlohy:

1. V RVP prostudujte: Podmínky pro vzdělávání na gymnáziu. Personální a pedagogicko-psychologické podmínky. Organizační a řídicí podmínky. Porovnejte je s těmito podmínkami v ŠVP SGO.

11. Modulární přístup k tvorbě kurikula. Moduly, jejich teorie a projektování.

Odkazy:

NEZVALOVÁ, D. Moduly pro profesní přípravu učitele přírodovědných předmětů a matematiky. Olomouc: Vydavatelství UP, 2008. Dostupné na: <http://esfmoduly.upol.cz>

Hodnocení studenta/ky

Student/ka je hodnocen/a v průběhu kurzu, který je ukončen kolokviem: – úspěš/a – neúspěš/a. Student/ka si vybere jednu z nabízených úloh na začátku semestru. V průběhu semestru zpracovává toto téma a v stanoveném termínu (posloupnost časová-v souladu s tématem) výsledky své práce prezentuje. Délka prezentace (vypracované v power pointu) je 10 min. Dále řídí diskusi k tomuto tématu a prokazuje tak, že danému tématu plně porozuměl/a. Student/ka neúspěš/a, pokud z neomluvitelných důvodů prezentaci nerealizuje.